YÛNUS BİN ABDÜL-A'LÂ ES-SADEFÎ

Şafiî fıkıh ve kırâat âlimlerinin büyüklerinden. Künyesi, Ebû Musa'dır. 170' (m. 786) senesi Zilhicce ayında doğup, 264 (m. 877) senesi Rebî-ül-âhir ayında Mısır'da vefât etti. Sedef kabristanına defn edildi. Babası Abd-ül-A'lâ'dır. Künyesi, Ebû Seleme'dir. Sâlih bir zât idi. İmâm-ı Şafiî hazretlerinin talebelerindendir. Onun yanından ayrılmazdı. Kendisinden çok hadîs-i şerîf rivâyet etti. Kur'ân-ı kerîmi meşhûr kırâat âlimi Verş ve diğer kırâat âlimlerinin yanında okudu. O da başkalarına Kur'ân-ı kerîm okuttu. Süfyân bin Uyeyne, İbn-i Vehb, Velîd bin Müslim, Mâ'n bin Îsâ, Ebû Damre bin Iyâd ve İmâm-ı Şafiî'den (r.aleyhim) hadîs-i şerîf rivâyet etti. İmâm-ı Şafiî'den" ve başka âlimlerden fıkıh ilmini öğrendi. İmâm-ı Müslim, Nesâî, İbn-i Mâce, Ebû Avâne, Ebû Bekir bin Ziyâd en-Nişâbûrî, Ebû Tâhir el-Medînî ve daha başka birçok âlim de kendisinden hadîs-i şerîf rivâyet etmiştir. Mısır'da Reîs-ül-ulemâ (âlimlerin reîsi) idi. İmâm-ı Şafiî onun için, "Mısır'da İbn-i Abd-ül-A'lâ'dan daha akıllı birisini görmedim." Yahyâ bin Hassan da, "O İslâmın direği mesabesinde bir âlimdir" demiştir. O fazîlet ve vera' sahibi bir zâttır.

Ebü'l-Hasen İbni Zulak "Ahbâr-ı Kudât-ı Mısır" isimli eserinde şöyle der: Kâdı Bekkâr bin Kuteybe, Mısır kadılığına ta'yin edilip, Bağdâd'dan Mısır'a doğru giderken, yolda büyük âlim Muhammed bin Leys ile karşılaştı. Muhammed bin Leys, Bekkâr bin Kuteybe'den önce, Mısır kadısı idi. Irak'a kadı olarak ta'yin edilmişti. Bekkâr ona: "Ben buraya yabancıyım. Sen ise Mısır'ı iyi tanıyorsun. Bana, istişâre edip, kendisiyle görüşebileceğim birisini tavsiye eder misin?" dedi. Muhammed bin Leys ona "Sana iki kişiyi tavsiye ederim, onlara iyi yapış. Bunlardan birisi çok akıllı bir zât, Yûnus bin Abd-ül-A'lâ'dır. Diğeri, Ebû Hârûn Mûsâ bin Abdurrahmân'dır. O çok zâhid birisidir." Bekkâr, Muhammed bin Leys'e, "Onların vasıflarını bana biraz daha açıkla" dedi. Muhammed bin Leys onun ba'zı husûsiyetlerini de anlattı. Bekkâr bin Kuteybe Mısır'a gelince, herkes onun ziyâretine gittiler. Gelenler arasında Yûnus bin Abd-ül-A'lâ da vardı. Orada bulu nanlar Bekkâr'a, Yûnus bin Abd-ül-A'lâ'yı takdim ettiler. Bekkâr, ona iltifât etti. İkramda bulundu. Mûsâ bin Abdurrahmân gelince onu da güzel karşıladı, ikisi ile husûsî olarak görüşür, yaptığı işlerde onlarla istişâre ederdi.

Yûnus bin Abd-ül-A'lâ, İmâm-ı Şafiî hazretlerinin ba'zı kıymetli sözlerini bildirmiştir. Bunlardan ba'zıları şunlardır:

"Kendi tırnağından başkası, senin vücûdunu iyi kaşıyamaz. Bütün işlerini kendin gör. Bir ihtiyâcın için, senin kıymetini bilen birisine git." (Kıymetini bilmeyen kimseye gitme.)

"İnsanları memnun etmek, ulaşılması çok güç bir yükseklikdir (çok zordur). Dînin ve dünyân için sana fâideli olan şeyleri ara, onlara sarıl."

Buyurdular ki: "Sana lâzım olmıyan şeyi satın alırsan, lâzım olanı satarsın. Onun için lâzım olmıyan şeyi satın alma."

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Tabakât-ı Şâfiiyye cild-2, sh. 170

2) Tehzîb-üt-tehzîb cild-11, sh. 440

3) Şezerât-üz-zeheb cild-2, sh. 98

4) Vefeyât-ül-a'yân cild-7, sh. 249